

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Z. P.**, bývajúcej v M.Ž., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. R. S., advokátom v Ž., proti žalovaným **1/ Ing. V. T.**, bývajúcemu v Ž., **2/ Ing. A. P.**, bývajúcemu v M.Ž., **o určenie neplatnosti právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 2 C 202/2004, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. januára 2009 sp. zn. 8 Co 201/2008, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalovaným právo na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 8. novembra 2005 č.k. 2 C 202/2004-57 určil, že zmluva o združení uzavretá dňa X. a dodatok č. 1 zo dňa Y. medzi účastníkmi konania Ing. V. T. na jednej a Ing. A. P. na druhej strane sú neplatné. Žalovaného 1/ zaviazal k povinnosti uhradiť žalobkyni trovy konania v sume 1 000,-- Sk a právnenému zástupcovi žalobkyne JUDr. R. S. trovy právneho zastúpenia v sume 76 890,-- Sk, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zmluva o združení a jej dodatok č. 1 neboli uzavreté v súlade s ustanovením § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

Doplňacím rozsudkom z 10. júla 2007 č.k. 2 C 202/2004-84 rozhodol znova o neplatnosti zmluvy o združení a jej dodatku č. 1, o náhrade trov konania vo vzťahu k žalovanému 1/ a návrh žalobkyne o zaplatenie trov konania žalovaným 2/ zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa v návrhu na začatie konania žiadala priznať náhradu trov konania aj voči žalovanému 2/, o ktorom jej návrhu opomenul rozhodnúť. Urobil tak preto v zmysle § 166 ods. 1 O.s.p. doplňacím rozsudkom.

Krajský súd v Žiline uznesením z 30. októbra 2007 sp.zn. 8 Co 283/2007 rozhodol o odvolaní podanom žalovaným 1/ proti dopĺňaciemu rozsudku z 10. júla 2007 č.k. 2 C 202/2004-84 tak, že odvolacie konanie zastavil a žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko žalovaný 1/ vzal svoje odvolanie proti tomuto rozsudku späť.

Uznesením z 30. januára 2009 sp.zn. 8 Co 201/2008 na odvolanie žalovaného 1/, podanému proti rozsudku súdu prvého stupňa z 8. novembra 2005 č.k. 2 C 202/2004-57, tento rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že prvostupňový súd sa nedostatočne vypořiadal s aktívnou legitimáciou na strane žalobkyne a nedostatočne vyhodnotil dôkazy, ktoré boli počas prvostupňového konania produkované. Okrem toho dospel k záveru, že okresný súd náležitým spôsobom nevyhodnotil, či žalobkyňa má na požadovanom určení naliehavý právny záujem.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalobkyňa. Uviedla, že napadnuté rozhodnutie je zmätočné, nakoľko trpí vadou prekážky veci rozhodnutej. Okresný súd totiž dopĺňacím rozsudkom rozhodol znova aj v merite veci, t.j. určil, že zmluva o združení a jej dodatok č. 1, sú neplatné. Keďže žalovaný 1/ odvolanie voči tomuto rozsudku vzal späť a odvolací súd odvolacie konanie zastavil, dopĺňací rozsudok nadobudol právoplatnosť. Okresný súd teda týmto rozsudkom právoplatne rozhodol o totožnej veci ako rozsudkom z 8. novembra 2005 č.k. 2 C 202/2004-57 (tento rozsudok v dôsledku podaného odvolania právoplatnosť nenadobudol). Ďalšiemu prejednaniu veci bráni preto prekážka rozsúdenej veci, z ktorého dôvodu navrhla napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušiť a konanie zastaviť.

Žalovaní sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ide teda o rozhodnutie, ktoré nevykazuje niektorý zo znakov prípustnosti dovolania uvedených v § 239 ods. 1, 2 O.s.p. Dovolanie proti tomuto uzneseniu preto podľa citovaných zákonných ustanovení nie je prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., zaoberal sa odvolací súd aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písm. a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, prekážku právoplatne rozhodnutej veci alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom

alebo nesprávne obsadeným súdom). Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľky, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. d/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Citované zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie z dvoch dôvodov. Prvým dôvodom je prekážka právoplatne rozhodnutej veci (*res iudicatae*), vylučujúca možnosť vec znovu prejednať (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Právoplatné rozhodnutie o veci musí reálne existovať. Predpokladá totožnosť osôb, ktoré boli účastníkmi konania, ako aj totožnosť predmetu sporu, pričom prekážku rozsúdenej veci tvorí len v takom rozsahu, v akom sa o uplatnenom nároku rozhodlo.

Podľa § 152 ods. 1 O.s.p. rozsudkom rozhoduje súd o veci samej. Zákon ustanovuje, kedy súd rozhoduje vo veci samej uznesením.

Podľa § 152 ods. 2 O.s.p. rozsudkom má sa rozhodnúť o celej prejednáwanej veci. Ak je to však účelné, môže súd rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe.

Podľa § 166 ods. 1 O.s.p. ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania, o trovách konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, môže účastník do pätnástich dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Súd môže rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, doplniť aj bez návrhu.

Podľa § 166 ods. 2 O.s.p. doplnenie urobí súd dopĺňacím rozsudkom, pre ktorý platia obdobne ustanovenia o rozsudku. Ak súd nevyhovie návrhu účastníka na doplnenie rozsudku, uznesením návrh zamietne.

Podľa § 166 ods. 3 O.s.p. návrh na doplnenie sa netýka právoplatnosti ani vykonateľnosti výrokov pôvodného rozsudku.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ak súd rozhoduje rozsudkom o veci samej, zásadne má rozhodnúť o celej prejednávanej veci. V prípade, že z akéhokoľvek dôvodu opomenie rozhodnúť o celej prejednávanej veci, má možnosť tento nedostatok odstrániť formou doplnčacieho rozsudku za podmienok uvedených v § 166 ods. 1 O.s.p. Zo samotnej podstaty tohto procesného inštitútu je zrejmé, že vydaním doplnčacieho rozsudku zásadne nie je možné založiť prekážku rozsúdenej veci. Doplnčacím rozsudkom totiž možno rozhodnúť len o tej časti predmetu konania, o ktorej súd v rozsudku vydanom v zmysle § 152 O.s.p. nerozhodol. Predmetom doplnenia teda nemôže byť to, o čom už bolo rozhodnuté. Ak tak súd napriek tomu urobí napr. tým, že doplnčacím rozsudkom o veci samej znovu rozhodne a dotknutý účastník napadne riadne a včas podaným odvolaním len pôvodný rozsudok, treba mať za to, že odvolanie smeruje v merite veci aj proti doplnčaciemu rozsudku. V takomto prípade by bolo totiž nelogické zotrvať na požiadavke, aby dotknutý účastník podal odvolanie aj proti doplnčaciemu rozsudku, ak rovnaký výrok už raz odvolaním napadol a jeho správnosť v odvolaní namietal. Išlo by o príliš formalistický prístup, ktorý by nezodpovedal požiadavke spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov dotknutého účastníka v občianskom súdnom konaní.

V posudzovanej veci okresný súd rozhodol doplnčacím rozsudkom v zmysle § 166 ods. 1 a 2 O.s.p. nielen o trovách konania vo vzťahu k žalovanému 2/, o čom opomenul v rozsudku rozhodnúť, ale aj o veci samej, hoci už o nej bolo rozsudkom rozhodnuté. Žalovaný 1/ napadol pôvodný rozsudok vo veci samej riadne a včas podaným odvolaním, v ktorom namietal jeho vecnú správnosť. Keďže súd prvého stupňa predmetom doplnenia nesprávne urobil aj to, o čom už bolo rozhodnuté, treba mať za to, že toto odvolanie žalovaného 1/ smeruje v merite veci aj proti doplnčaciemu rozsudku. Na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že žalovaný 1/ vzal zvlášť podané odvolanie proti doplnčaciemu rozsudku späť (urobil tak potom, ako ho súd nesprávne vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie). Doplnčací rozsudok, pokiaľ ním bolo znovu rozhodnuté aj v merite veci, nemohol v tejto časti nadobudnúť právoplatnosť a teda nezakladá existenciu vady uvedenej v § 237 písm. d/ O.s.p. Žalobkyňa preto neopodstatnene namietala, že odvolací súd nesprávne odvolanie žalovaného 1/ prejednal a vo veci rozhodol, keď jej ďalšiemu prejednaniu bránila prekážka rozsúdenej veci.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až c/, e/ až g/ § 237 O.s.p. Dovolanie

v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je. Napokon dovolateľka vady uvedené v týchto zákonných ustanoveniach ani nenamietala.

Keďže v prejednávanej veci dovolanie žalobkyne smerovalo proti uzneseniu odvolacieho súdu, proti ktorému podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je a neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

Na záver dovolací súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu, že správne mal na základe odvolania podaného žalovaným 1/ proti rozsudku, zrušiť aj doplnčací rozsudok. Ak tak neurobil, nerozhodol o odvolaní žalovaného 1/ vo vzťahu k doplnčaciemu rozsudku a teda o celom predmete odvolania. V ďalšom konaní bude preto potrebné, aby tento nedostatok odstránil postupom podľa § 166 ods. 1 a 2 O.s.p.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však žalovaným nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo ani jeden z nich nepodal návrh na uloženie tejto povinnosti (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. augusta 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová